

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1983

BRNO 1985

sich um ein eiförmiges Gefäss mit mässig S-artiger Profilierung, in der Hand aus grobem Material hergestellt, mit brauner Oberfläche. Es ist anzunehmen, dass dieser Fund mit dem von J. Nekvasil publizierten Gefäss /PV 1979/1981/, 27/ im Zusammenhang steht und ein weiterer Beleg eines eventuellen Horákovcer Gräberfeldes in diesem Raume ist.

VÝZKUM MALÉHO CHLUMU MEZI KRHOVEM A OBOROU /okr. Blansko/ V ROCE 1983

Antonín Štřof, Muzeum Boskovice
/Tab. 5-7/

Při omezeném výzkumu halštatského hradiska Malý Chlum byla odkryta jen malá plocha /40 m²/, navazující na předchozí sondu na J obvodu hradiska /Štřof 1984, 83-84/. Pro nový objev byl zvolena plocha při V profilu ve středním úseku sondy. Opukové podloží, jež v okrajových částech středního úseku vyběhalo téměř pod povrch, bylo v těchto místech až v takřka dvoumetrové hloubce, výplň v profilu tvořily tmavé kulturní vrstvy a opukový zával. Jednotlivé vrstvy byly probrány až na kamenité podloží. Samo podloží tvořily velké opukové bloky, stupňovitě na sebe nasedající. Drobnější sondou bylo ověřeno, že tři tyto "stupně" sbíhají po svahu dolů, dva pak na opačnou stranu. V S části odkryvu vystupovaly kolmo vzhůru dva mohutné opukové pilíře. Přímo na podloží nasedala tmavá kulturní vrstva s halštatskými nálezy, promísená opukovými kameny. V J části odkryvu, v prostoru "stupňů", vybíhala tato vrstva až pod dnem, mezi opukovými bloky byla situace složitější. Přímo na podloží zde ležela tmavá kulturní vrstva s kameny a s takřka výhradně mladohalštatskou keramikou zdobenou rastrem. Na tuto vrstvu nasedal destruovaný blok opukových kamenů v "anatomickém" uspořádání; tato silná opuková deska očividně původně spojovala horní části obou bloků. Opuková destrukce byla překryta další tmavou kulturní vrstvou, obsahující zřejmě splavený materiál z průběhu pozdní doby bronzové a doby halštatské.

Výsledky nové sezóny přinesly další poznatky, jež nám umožňují uvažovat o pravěkému původu těchto relikvií. Je však třeba provést plošný objev celé situace.

Literatura:

A. Štřof, Příspěvek k poznání hradisk v Boskovické brázdě, PV 1982, Brno 1984, 82-85.

Grabung auf Malý Chlum zwischen Krhov und Obora /Bez. Blansko/. Die flächlich begrenzte Abdeckung im Jahre 1983 knüpfte an die Sonde aus dem vorigen Jahre, beim südlichen Rande des hallstattzeitlichen Burgwalles /Štřof, in Druck/. Im südlichen Teile der Abdeckung wurden unter der hallstattzeitlichen Kulturschicht stufenartige Herrichtungen des steinigen Liegenden, im nördlichen Teile der Abdeckung dann 2 mächtige Pläuerkalksteinpfeiler, festgestellt. Auf dem Liegenden zwischen diesen lag die Kulturschicht mit junghallstattzeitlicher Keramik, von der Destruktion einer starken Pläuerkalksteinplatte überdeckt, die sichtbar ursprünglich den oberen Teil der beiden Pfeiler verband. Die Situation, durch die neue Abdeckung festgestellt, unterstützt uns in der Annahme über den vorgeschichtlichen Ursprung dieser Relikte. Die endgültige Lösung des Problemes kann allerdings erst eine grössere Flächenabdeckung bringen.

GRABUNG DES KELTISCHEN OPPIDUMS STARÉ HRADISKO /KATASTRALGEBIET MALÉ HRADISKO/ IM JAHRE 1983 /Bez. Prostějov/

Miloš Čižmář, AÚ ČSAV Brno
/Abb. 29, Taf. 8,9/

Heuer wurden nach zehn Jahren seit der letzten Grabungssaison weitere Grabungsarbeiten auf dem keltischen Oppidum Staré Hradisko /Gemeinde Malé Hradisko/ verwirklicht. Die Abdeckung erfolgte auf der Vorburg des Oppidums und knüpfte an die Grabung von J. Meduna aus dem Jahre 1973 /PV 1973/1974/, 47-48/ an. Mit Hilfe von mechanischen Mitteln wurde auf einer Fläche von 30 x 80 Meter zuerst die Ackerkrume abgenommen, nachher hat man diesen Raum bis auf das Liegende gesäubert und allmählich die einzelnen Objekte ausgehoben und die Dokumentationsarbeiten durchgeführt. Auf der abgedeckten Fläche wurde ein dichter Siedlungsverbau und Graben festgestellt, der ein Bestandteil der inneren Fortifikation ist.

Westlich von dem Graben, auf seiner Aussenseite, hat man einen Siedlungsverbau von Gehöftteilen festgestellt, aus eingetieften Hütten, Gruben, Pfostengruben, Fundamentgräbchen und Feuerstätten bestehend, zwischen denen Teile von zwei ca. 5 Meter breiten und 25 und 55 Meter langen Steinwegen verliefen. Der längere von diesen, zum Tor in der inneren Befestigung zielend, war terrassenförmig in dem mässig abfallenden Terrain angelegt und am Rande gegen den Hang von einer dichten Reihe tiefer Pfosten gesäumt. Bedeutend ist besonders die Feststellung der dritten Ecke des grösstenteils bereits in den Jahren 1965, 1966, 1973 untersuchten Gehöftes. Auch auf der Fläche östlich von dem Graben befanden sich Siedlungsobjekte. Insgesamt hat man neun rechteckige eingetiefte Hütten untersucht, die sich grössten -

teils längs der Gehöftumfriedung befanden. Der Verlauf des Grabens ist parallel mit dem inneren Wall und wurde vorläufig durch zwei 2 Meter breite Schnitte untersucht, auf deren Profilen keine markante Schichtenfolge festgestellt werden konnte. Der Graben ist ungefähr 5 Meter breit und 1,5 Meter tief. Mit Rücksicht darauf, dass er vom Fusse des inneren Walkkörpers ca. 30 Meter entfernt ist und sich in diesem Zwischenraum eine Siedlungsverbauung befindet, muss man noch einen weiteren Innengraben voraussetzen. Es ist möglich, dass man seinen Verlauf wenigstens teilweise auf der bereits abgedeckten Fläche wird verfolgen können, denn die Objekte zwischen dem Graben und Wall sind meiner Meinung nach nicht in das Liegende, sondern in die steinerne Schutthäufung eingelassen. In dieser Hinsicht muss allerdings die Grabung in der künftigen Saison abgewartet werden, bei der es notwendig sein wird, nicht nur in der Weiterlösung der Situation in diesem östlichen Teil, sondern auch in dem Aushub der Grabenaufschüttung fortzusetzen.

Es wurde eine grosse Menge von Funden gewonnen, vor allem Keramik, ferner Lehmbewurf, Tierknochen, Schlacke und kleine Gegenstände aus verschiedenem Material /Bronze, Eisen, Bernstein, Glas/. Die Funde von eisernen Gegenständen und Schlacke konzentrierten sich vor allem im Raume der Steinwege. Von Münzfunden können drei kleine silberne Münzen mit Pferdchen und ein bronzener römischer republikanischer Denar angeführt werden.

LATÉNSKÉ SÍDLIŠTĚ V KUČEROVĚ /okr. Vyškov/

Jiří Meduna, AÚ ČSAV Brno
/Obr. 30/

Koncem května 1983 přinesla do Archeologického ústavu ČSAV v Brně paní Svatava Klíčová nálezy, které ve dnech 7. až 9. května vykopal její manžel Josef Klíč na zahradě domu pana Martínka v Kučerově, č. p. 9. Naleziště leží v severovýchodní části obce za domy, lemujícími východní část návsi pod kostelem, na levém břehu potoka, který pramení severně kóty 350,7 a protéká obcí směrem na jihozápad a z pravé strany se vlévá do Rostěnického potoka. Nadmořská výška místa nálezu je 300 metrů.

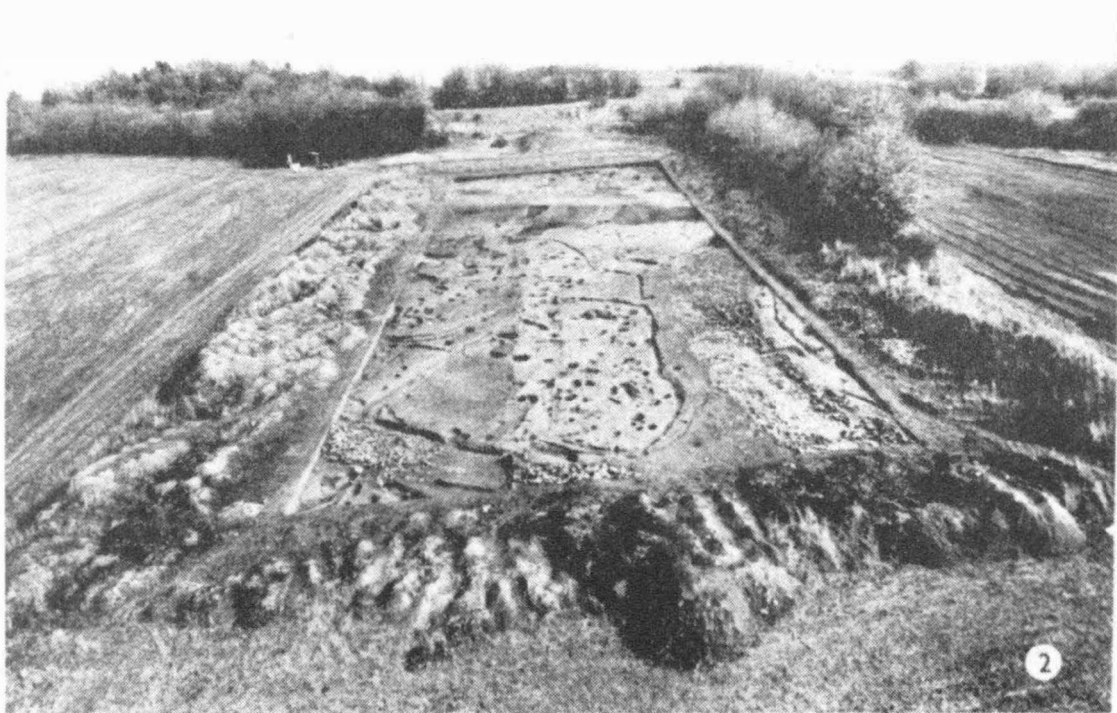
Materiál byl nalezen při hloubení odpadní jámy, která v půdorysu měřila 150 x 150 cm a byla 150 cm hluboká, a to údajně na jejím dně, nálezové okolnosti se však už dodatečně ověřit nedaly. Zachráněný soubor tvoří 33 fragmentů keramiky a pět zlomků zvířecích kostí. Z keramiky patří 30 střepů kultury laténské, dva zlomky jsou z doby bronzové a jeden je z doby římské. U laténského materiálu je nepochybné, že pochází z narušené jámy /chaty/, případně z kulturní vrstvy, kdežto střepy z doby bronzové a římské se do souboru dostaly jako intruze, svědčící o několikanásobném osídlení lokality.

V kolekci laténské keramiky jsou okrajové zlomky misek esovitého profilu a střepy z den a výdutí misek z jemně plavené hlíny vyrobených na kruhu, jeden z nich s horizontálními rýhami na vnitřní straně. Dále u ní je zlomek misky s ovalným okrajem vyrobené na kruhu a fragment v ruce formované misky s mírně zataveným okrajem. Dva střepy jsou ze situl z tuhové hlíny, na dalším zlomku výduti svisle hřebenované situly je částečně dochován horizontální pás kolkovaných obrácených C, zatím co na zlomku výduti a dna nádoby stejného keramického typu je svislé hřebenování 2,5 cm nad dnem zakončeno vodorovným hladkým pásem. V souboru jsou i dva fragmenty výduti sudovitých nádob, z nichž na kusu vyrobeném z tuhové hlíny jsou dvě široké vodorovné rýhy.

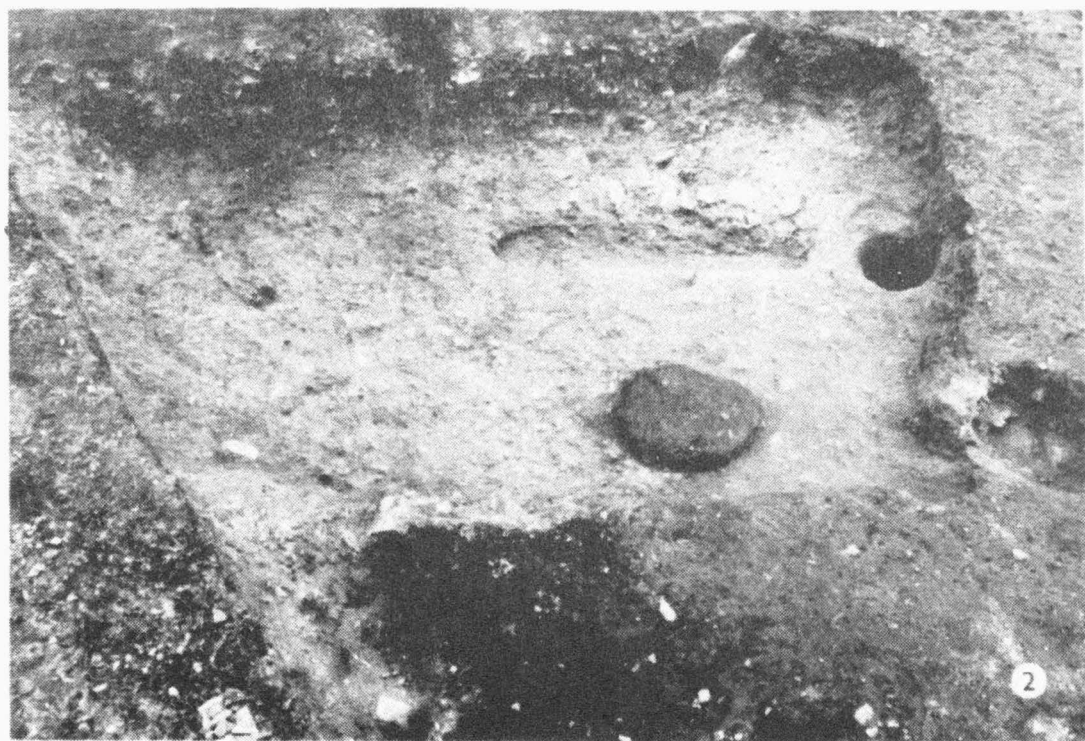
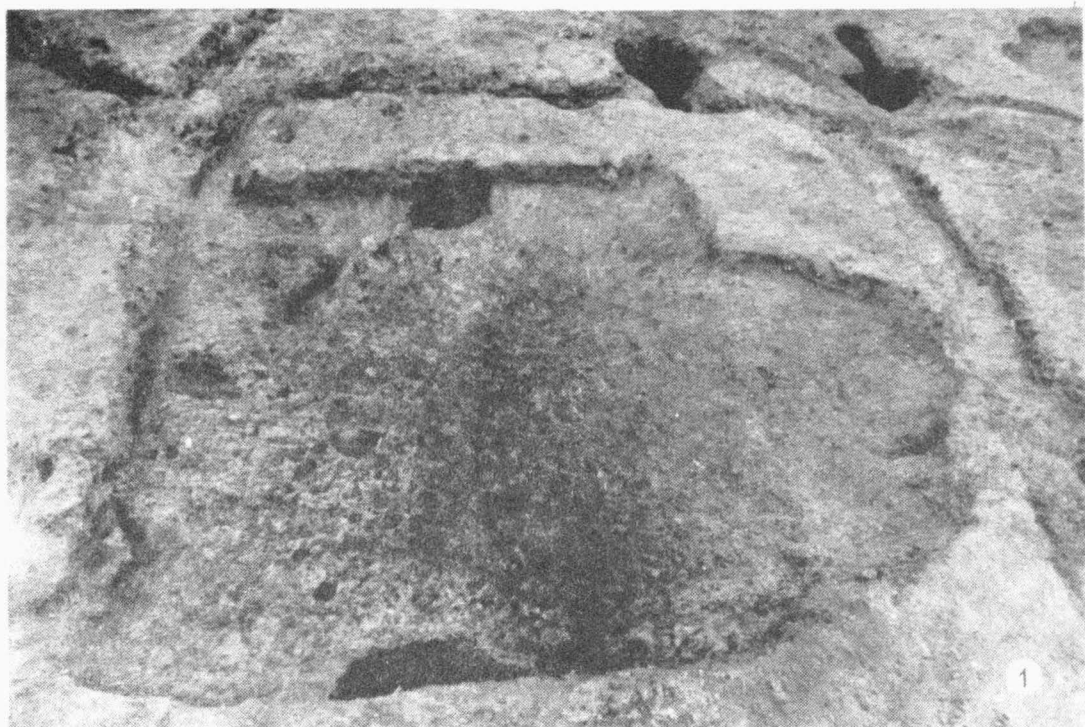
Zachráněná kolekce laténské keramiky je poměrně malá a neobsahuje tvary chronologicky příliš citlivé, přesto ji lze zařadit do stupně LT-C a to s největší pravděpodobností do jeho starší fáze.

Osteologický materiál určil L. Peške z AÚ ČSAV v Praze. Čtyři z pěti kostí pocházejí z tura domácího /*Bos primigenius f. taurus*/ a jeden z koně domácího /*Equus ferus f. caballus*/. Vzhledem k vzájemnému zastoupení keramiky z jednotlivých pravěkých období je silně pravděpodobné, že zvířecí kosti jsou z doby laténské.

Latènezeitliche Siedlung in Kučerov /Bez. Vyškov/. Ende Mai 1983 brachte in das A1 ČSAV in Brno, Frau Svatava Klíčová Funde, die am 7. und 9. Mai 1983 ihr Gatte Josef Klíč, im Garten des Hauses von Herrn Martinek in Kučerov Nr. 9, ausgegraben hatte. Der Fundort liegt im nordöstlichen Gemeindeteil hinter den Häusern, die den östlichen Dorfplatzteil unter der Kirche säumen, am linken Ufer eines Baches, der nördlich der Kote 350,7 entspringt und die Gemeinde in südwestlicher Richtung durchfließt und von der rechten Seite in den Rostěnice-Bach mündet. Das Material wurde beim Aushub einer Abfallgrube, angeblich auf ihrer Sohle, gefunden, die Fundumstände konnten jedoch nachträglich nicht überprüft werden. Den geborgenen Komplex bilden 33 Keramikfragmente und fünf Bruchstücke von Tierknochen. Von der Keramik gehören 30 Stück der Latènekultur an, zwei Bruchstücke sind aus der Bronze- und ein aus der römischen Kaiserzeit. Beim latènezeitlichen Material besteht kein Zweifel, dass es aus einer gestörten Siedlungsgrube /Hütte/, eventuell aus einer Kulturschicht stammt, wogegen die vereinzelt Scherben aus der Bronze- und Kaiserzeit in die Kollektion als Intrusion gelangten, was eine mehrfache Besiedlung der Lokalität bezeugt. Die geborgene Kollektion der latènezeitlichen Keramik ist verhältnismässig klein und enthält chronologisch nicht allzu empfindliche Formen, trotzdem kann man sie in die Stufe LT-C und dies höchstwahrscheinlich in ihre ältere Phase einreihen. Das osteologische Material bestimmte L. Peške vom A1 ČSAV Praha. Vier von den fünf Knochen stammen vom Hausrind /*Bos primigenius f. taurus*/ und der eine vom Hauspferd /*Equus ferus f. caballus*/. Im Hinblick auf die gegenseitige Vertretung der Keramik aus den einzelnen urzeitlichen Abschnitten ist es höchstwahrscheinlich, dass auch die Tierknochen aus der Latènezeit stammen.

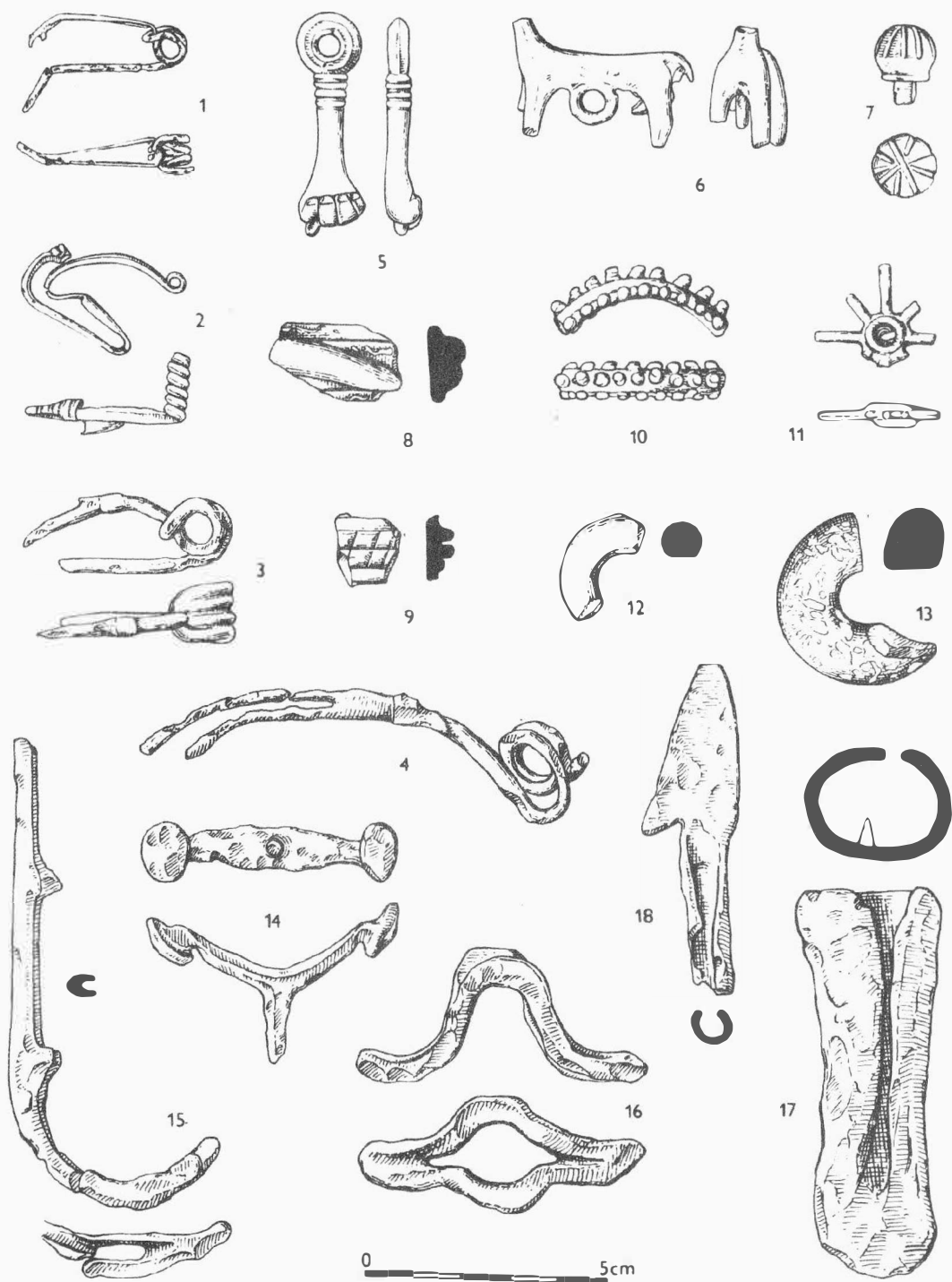

Tab. 8
 Malé Hradisko /okr. Prostějov/. Keltské oppidum "Staré Hradisko". 1 pohled od severu; 2 pohled od zá-
 padu. - Keltisches Oppidum "Staré Hradisko". 1 Ansicht von Norden; 2 Ansicht von Westen.

Tab. 9

Malé Hradisko /okr. Prostějov/. Keltické oppidum "Staré Hradisko". 1 chata 1; 2 chata 9. - Keltisches Oppidum "Staré Hradisko". 1 Hütte 1; 2 Hütte 9.

Obr. 29

Malé Hradisko / okr. Prostějov/, Keltické oppidum Staré Hradisko. Výběr nálezů. - Keltisches Oppidum Staré Hradisko. Fundauswahl.

P ŘEHLED V Ý Z K U M Ů 1983

Vydává:	Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef P o u l í k
Redaktoři:	Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Řihovský
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě:	stříbrné nákončí opasku z kostrového hrobu z období stěhování národů v Boroticích /okr. Znojmo/
Tisk:	Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo:	ÚVTEL - 73332
Vydáno jako rukopis:	400 kusů - neprodejně